DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

25. oktober 2005 *

I de forenede sager C-465/02 og C-466/02,

angående et annullationssøgsmål i henhold til artikel 230 EF, anlagt den 30. december 2002,

Forbundsrepublikken Tyskland ved W.-D. Plessing, som befuldmægtiget, bistået af Rechtsanwalt M. Loschelder,

sagsøger i sag C-465/02,

Kongeriget Danmark ved J. Molde og J. Bering Liisberg, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger i sag C-466/02,

* Processprog: tysk og dansk.

støttet af:

Den Franske Republik ved G. de Bergues og A. Colomb, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ved C. Jackson, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenienter,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J.L. Iglesias Buhigues og H.C. Støvlbæk samt A.-M. Rouchaud-Joët og S. Grünheid, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

I - 9179

støttet af:

Den Hellenske Republik ved V. Kontolaimos og I.-K. Chalkias, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas og J. Malenovský samt dommerne J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer), J. Klučka, U. Lõhmus og E. Levits,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer
justitssekretær: ekspeditionssekretær K. Sztranc,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. februar 2005,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 10. maj 2005,

afsagt følgende

Dom

1 Forbundsrepublikken Tyskland og Kongeriget Danmark har anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 1829/2002 af 14. oktober 2002 om ændring af bilaget til Kommissionens forordning (EF) nr. 1107/96 for så vidt angår betegnelsen »feta« (EFT L 277, s. 10, herefter »den anfægtede forordning«).

Retsforskrifter

2 Artikel 2, stk. 1-3, i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT L 208, s. 1, herefter »grundforordningen«) bestemmer:

»1. Fællesskabsbeskyttelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler kan opnås i henhold til denne forordning.

2. I denne forordning forstås ved:

a) oprindelsesbetegnelse: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel:

— som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og

— hvis egenskaber eller andre kendetegn hovedsageligt eller fuldstændigt kan tilskrives det geografiske miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer, og som er fremstillet, forarbejdet og tilvirket i det afgrænsede geografiske område;

b) geografisk betegnelse: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel:

— som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og

— hvis bestemte egenskaber, omdømme eller andre kendetegn kan tilskrives den geografiske oprindelse, og som er fremstillet og/eller forarbejdet og/eller tilvirket i det afgrænsede geografiske område.

3. Som oprindelsesbetegnelser anses desuden visse traditionelle, eventuelt geografiske, betegnelser, som betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel med oprindelse i et område eller et bestemt sted, og som opfylder betingelserne i stk. 2, litra a), andet led.«

3 I forordningens artikel 3, stk. 1, bestemmes:

»1. Betegnelser, der er blevet artsbetegnelser, kan ikke registreres.

I denne forordning forstås ved en betegnelse, der er blevet en artsbetegnelse, navnet på et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel, der, selv om det henviser til det sted eller område, hvor landbrugsproduktet eller levnedsmidlet først blev fremstillet eller markedsført, er blevet fællesbetegnelsen for et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel.

For at fastslå, hvorvidt en betegnelse er blevet en artsbetegnelse, tages der hensyn til alle faktorer, især

— de faktiske forhold i den medlemsstat, hvor navnet har sin oprindelse, og i det traditionelle forbrugsområde

— de faktiske forhold i andre medlemsstater

— de relevante nationale retsforskrifter eller EF-retsforskrifter.

Når en ansøgning om registrering afvises efter fremgangsmåden i artikel 6 og 7, fordi en betegnelse er blevet en artsbetegnelse, offentliggør Kommissionen den pågældende afgørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*«

4 Grundforordningens artikel 5-7 fastlægger en procedure for registrering af en betegnelse, den såkaldte »normale procedure«. I denne forbindelse er der i forordningens artikel 7 fastsat en procedure for indsigelse mod en registreringsansøgning.

5 Forordningens artikel 6, stk. 3, bestemmer:

»Modtager Kommissionen ingen indsigelser i henhold til artikel 7, indføres betegnelsen i et af Kommissionen ført register benævnt »register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser«, der indeholder navnene på vedkommende sammenslutninger og kontrolorganer.«

6 Med henblik på gennemførelsen af de i grundforordningen foreskrevne foranstaltninger bestemmes det i artikel 15:

»Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster. Det udtaler sig med det flertal, der er fastsat i traktatens artikel 148, stk. 2, for vedtagelse af de afgørelser, som Rådet skal træffe på forslag af Kommissionen. Ved afstemninger i udvalget tillægges de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstaterne, den vægt, som er fastlagt i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

Kommissionen vedtager de påtænkte foranstaltninger, når de er i overensstemmelse med udvalgets udtalelse.

Er de påtænkte foranstaltninger ikke i overensstemmelse med udvalgets udtalelse, eller er der ikke afgivet nogen udtalelse, forelægger Kommissionen straks Rådet et forslag til de foranstaltninger, der skal træffes. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Har Rådet ved udløbet af en frist på tre måneder regnet fra forslagets forelæggelse for Rådet ikke truffet nogen afgørelse, vedtages de foreslåede foranstaltninger af Kommissionen.«

7 Desuden indfører grundforordningens artikel 17 med følgende ordlyd en registreringsprocedure, den såkaldte »forenklede procedure«:

»1. Inden seks måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden underretter medlemsstaterne Kommissionen om, hvilke ved lov beskyttede betegnelser eller, i de medlemsstater, hvor der ikke findes nogen beskyttelsesordning, hvilke hævdvundne betegnelser de ønsker at registrere i henhold til forordningen.

2. Kommissionen registrerer efter fremgangsmåden i artikel 15 de i stk. 1 omhandlede betegnelser, som omfattes af artikel 2 og 4. Artikel 7 finder ikke anvendelse. Artsbetegnelser registreres dog ikke.

3. Medlemsstaterne kan bibeholde den nationale beskyttelse af de betegnelser, der er meddelt i henhold til stk. 1, indtil den dato, hvor der træffes afgørelse om registreringen.«

8 I medfør af artikel 1, nr. 15, i Rådets forordning (EF) nr. 692/2003 af 8. april 2003 om ændring af forordning nr. 2081/92 (EFT L 99, s. 1) ophæves artikel 17, men bestemmelserne heri finder dog fortsat anvendelse på registrerede betegnelser eller betegnelser, der inden forordning nr. 692/2003's ikrafttræden, dvs. den 24. april 2003, allerede var søgt registreret efter proceduren i artikel 17.

9 Ved afgørelse 93/53/EØF af 21. december 1992 om oprettelse af en videnskabelig komité for oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og specificitetsattestering (EFT 1993 L 13, s. 16) oprettede Kommissionen en komité, den såkaldte »Videnskabelige Komité«, som har til opgave efter anmodning fra Kommissionen at behandle tekniske problemer, som måtte opstå i forbindelse med anvendelsen af grundforordningen.

10 Ifølge afgørelsens artikel 3 udpeges komitéens medlemmer af Kommissionen blandt højt kvalificerede sagkyndige med kompetence på de områder, der er anført i afgørelsens artikel 2. I medfør af afgørelsens artikel 7, stk. 1, og artikel 8, stk. 1, mødes denne komité efter indkaldelse fra en repræsentant for Kommissionen, og den behandler de spørgsmål, som Kommissionen har anmodet om en udtalelse om.

Sagens faktiske omstændigheder

11 Ved skrivelse af 21. januar 1994 anmodede den græske regering om at få registreret betegnelsen »feta« som oprindelsesbetegnelse i henhold til grundforordningens artikel 17.

12 Den 12. juni 1996 vedtog Kommissionen forordning (EF) nr. 1107/96 om registrering af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser efter proceduren i artikel 17 i forordning nr. 2081/92 (EFT L 148, s. 1). I medfør af artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1107/96 blev betegnelsen »feta«, som er opført i bilaget til forordningen, i del A, under rubrikken »ost« og under landenavnet »Grækenland«, registreret som beskyttet oprindelsesbetegnelse.

13 Ved dom af 16. marts 1999, Danmark m.fl. mod Kommissionen (forenede sager C-289/96, C-293/96 og C-299/96, Sml. I, s. 1541), annullerede Domstolen forordning nr. 1107/96, for så vidt som »feta« i forordningen var registreret som beskyttet oprindelsesbetegnelse.

14 I dommens præmis 101 fastslog Domstolen, at Kommissionen ved registreringen af betegnelsen »feta« ikke på nogen måde havde taget hensyn til, at den pågældende betegnelse længe havde været anvendt i en række andre medlemsstater end Den Hellenske Republik.

15 I dommens præmis 102 konkluderede Domstolen, at Kommissionen ikke havde taget hensyn til alle de faktorer, som den skulle i henhold til grundforordningens artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, da den undersøgte spørgsmålet om, hvorvidt »feta« udgjorde en artsbetegnelse.

16 Som følge af dommen vedtog Kommissionen den 25. maj 1999 forordning (EF) nr. 1070/1999 om ændring af bilaget til forordning nr. 1107/96 (EFT L 130, s. 18), hvorved betegnelsen »feta« udgik af registret over beskyttede geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser samt af bilaget til forordning nr. 1107/96.

17 Ved skrivelse af 15. oktober 1999 tilstillede Kommissionen medlemsstaterne et spørgeskema vedrørende fremstilling og forbrug af oste med betegnelsen »feta« samt den bekendthedsgrad, betegnelsen nød hos forbrugerne i hver af disse medlemsstater.

18 De således modtagne oplysninger blev forelagt Den Videnskabelige Komité, som afgav udtalelse den 24. april 2001 (herefter »den videnskabelige komités udtalelse«). I udtalelsen fastslog komitéen med enstemmighed, at »feta« ikke kan anses for en artsbetegnelse.

19 Den 14. oktober 2002 vedtog Kommissionen den anfægtede forordning. I medfør af denne forordning er betegnelsen »feta« på ny blevet registreret som beskyttet oprindelsesbetegnelse.

20 Det bestemmes i forordningens artikel 1:

»1. Betegnelsen »Φέτα« (feta) optages som beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) i det register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, der er nævnt i artikel 6, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 2081/92.

2. Betegnelsen »Φέτα« (feta) indsættes i bilaget til forordning (EF) nr. 1107/96 i del A, under »Ost« og »Grækenland«.«

21 Betragtning 20 til den anfægtede forordning har følgende ordlyd:

»(20) Ifølge oplysningerne fra medlemsstaterne omfatter mærkningen af de oste, der i Fællesskabet faktisk bærer betegnelsen »feta«, normalt, også selv om de er produceret i en anden medlemsstat end Grækenland, udtrykkeligt eller

indirekte en henvisning til det græske område eller græsk kultur eller civilisation i form af tekst eller tegninger af et udpræget græsk tilsnit. Det følger heraf, at der bevidst antydes og tilstræbes en forbindelse mellem betegnelsen »feta« og det græske område, da dette udgør et salgsargument, som er knyttet til det oprindelige produkts omdømme, og at dette indebærer en faktisk risiko for, at forbrugeren vildledes. Etiketter for fetaost, der ikke stammer fra Grækenland, og som faktisk markedsføres på Fællesskabets område under denne betegnelse, uden at der direkte eller indirekte henvises til Grækenland, er i mindretal og tegner sig desuden for en overordentlig beskeden andel af markedet for fetaost i Fællesskabet, når man tager de ostemængder i betragtning, der faktisk afsættes med sådanne etiketter.«

22 Forordningens betragtning 33-37 lyder således:

»(33) Kommissionen har noteret sig Den Videnskabelige Komités rådgivende udtalelse. Den er selv af den opfattelse, at den samlede tilbundsgående vurdering af alle de forhold af retlig, historisk, kulturel, politisk, social, økonomisk, videnskabelig og teknisk art, som medlemsstaterne har givet oplysning om, og af resultaterne af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget eller foranlediget, gør det muligt at konkludere, at især ingen af de kriterier, der i artikel 3 i forordning (EØF) nr. 2081/92 er opstillet for, at en betegnelse kan betragtes som en artsbetegnelse, er opfyldt, og at betegnelsen »feta« derfor ikke er blevet »navnet på et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel, der, selv om det henviser til det sted eller område, hvor landbrugsproduktet eller levnedsmidlet først blev fremstillet eller markedsført, er blevet fællesbetegnelsen for et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel«.

(34) Da det ikke har kunnet fastslås, at betegnelsen »feta« er en artsbetegnelse, har Kommissionen i henhold til artikel 17, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2081/92 kontrolleret, at de græske myndigheders anmodning om registrering af betegnelsen »feta« som beskyttet oprindelsesbetegnelse er i overensstemmelse med forordningens artikel 2 og 4.

(35) Betegnelsen »feta« er en traditionel, ikke-geografisk betegnelse i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 2081/92. De i nævnte stykke anførte ord »område« og »sted« kan kun fortolkes som geomorfologiske og ikke som administrative udtryk, da de naturbetingede og menneskelige faktorer i forbindelse med et givet produkt ikke påvirkes af de administrative grænser. Ifølge nævnte artikel 2, stk. 3, er det imidlertid udelukket, at det geografiske område, som en betegnelse er knyttet til, kan omfatte et land i sin helhed. I forbindelse med betegnelsen »feta« er det derfor blevet konstateret, at det afgrænsede geografiske område, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra a), andet led, i forordning (EØF) nr. 2081/92, udelukkende omfatter det græske fastland og præfekturet Lésvos; alle de øvrige øer og øgrupper er udelukket herfra, da de ikke opfylder kravet vedrørende de naturbetingede og/eller menneskelige faktorer. Den administrative afgrænsning af det geografiske område er desuden nøjere angivet og præciseret ved, at der i den af de græske myndigheder forelagte varespecifikation er anført kumulative ufravigelige krav; der er navnlig fastsat en væsentlig begrænsning af det område, som råvarerne skal stamme fra, idet den mælk, der anvendes til fremstillingen af »feta«, skal stamme fra får og geder af lokale racer, der er opdrættet på traditionel vis, og hvis foder ubetinget skal være baseret på den flora, der findes på græsgangene i de anerkendte områder.

(36) Det geografiske område, der fremkommer ved den administrative afgrænsning, sammenholdt med kravene i varespecifikationen udgør et passende ensartet område, som opfylder kravene i artikel 2, stk. 2, litra a), og artikel 4, stk. 2, litra f), i forordning (EØF) nr. 2081/92. Den ekstensive græsning og det græsningsskifte, der er fremtrædende kendetegn ved opdrættet af de får og geder, der leverer råvarerne til fremstillingen af fetaost, er resultatet af en langvarig tradition og muliggør en tilpasning til de skiftende vejrforhold og disses indflydelse på den til rådighed værende vegetation. Det har ført til udviklingen af indfødte fåre- og gederacer, der er små, meget nøjsomme og modstandsdygtige, og som har forudsætningerne for at overleve i et miljø, der kvantitativt er meget beskedent, men som kvalitativt er udstyret med en specifik yderst mangfoldig flora, hvilket giver færdigvaren en særlig aroma og smag. Kombinationen af de nævnte naturbetingede faktorer og de særlige menneskelige faktorer, navnlig den traditionelle fremstillingsmetode, der foreskriver dræning uden tryk, har derfor givet osten »feta« et særligt internationalt omdømme.

(37) Da den af de græske myndigheder forelagte varespecifikation indeholder alle de oplysninger, der er krævet i artikel 4 i forordning (EØF) nr. 2081/92, og da den officielle undersøgelse af varespecifikationen ikke har afsløret nogen åbenbar fejlvurdering, bør betegnelsen »feta« registreres som beskyttet oprindelsesbetegnelse.«

Parternes påstande og sagsbehandlingen ved Domstolen

23 I sag C-465/02 har Forbundsrepublikken Tyskland nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede forordning annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

24 I sag C-466/02 har Kongeriget Danmark nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede forordning annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

25 Kommissionen har i begge sager nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

26 Ved kendelser afsagt af Domstolens præsident den 13. maj og den 3. juni 2003 fik Den Franske Republik og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland tilladelse til at intervenere til støtte for sagsøgernes påstande, og Den Hellenske Republik tilladelse til at indtræde til støtte for Kommissionens påstande.

27 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 13. januar 2005 er sagerne C-465/02 og C-466/02 blevet forenet med henblik på den mundtlige forhandling og dommen.

Formaliteten

28 Den græske regering har gjort gældende, at Forbundsrepublikken Tyskland og Kongeriget Danmark har anlagt sag for sent. Den anfægtede forordning blev offentliggjort den 15. oktober 2002. Sagerne blev først anlagt den 30. december 2002, og fristen på to måneder i artikel 230, stk. 5, EF er derfor ikke blevet overholdt.

29 Dette anbringende kan ikke tages til følge. I henhold til procesreglementets artikel 81, stk. 1, begynder søgsmålsfristen først at løbe efter udløbet af fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen af retsakten. Hertil kommer den i procesreglementets artikel 81, stk. 2, omhandlede fristforlængelse under hensyn til afstanden, dvs. yderligere ti dage. I betragtning af disse bestemmelser er nærværende sager anlagt rettidigt.

Realiteten

Første anbringende

30 Den tyske regering har gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af forretningsordnen for det i grundforordningens artikel 15 nævnte udvalg (herefter »Forskriftsudvalget«) og af Rådets forordning nr. 1 af 15. april 1958 om den ordning, der skal gælde for Det Europæiske Økonomiske Fællesskab på det sproglige område (EFT 1952-1958 I, s. 59). De dokumenter, der skulle behandles under Forskriftsudvalgets møde den 20. november 2001, var hverken blevet meddelt den tyske regering 14 dage inden mødet eller meddelt på tysk.

31 Ifølge de for Domstolen fremlagte oplysninger havde Forskriftsudvalget endnu ikke vedtaget en forretningsorden, da dette møde blev afholdt. Man må derfor henholde sig til standardforretningsordnen — Rådets afgørelse 1999/468/EF (EFT 2001 C 38, s. 3).

32 I afgørelsens artikel 3, stk. 1 og 2, er fastsat:

»1. Normalt senest 14 kalenderdage inden mødet [...] sender formanden mødeindkaldelse, dagsorden, udkast til foranstaltninger, som udvalget er blevet anmodet om at afgive udtalelse om, samt de øvrige arbejdsdokumenter til udvalgets medlemmer i henhold til artikel 13, stk. 2.

2. I hastende sager, og når de foranstaltninger, der skal vedtages, skal anvendes straks, kan formanden efter anmodning fra et udvalgsmedlem eller på eget initiativ afkorte fristen i stk. 1 til fem kalenderdage inden mødet [...]«

33 Det bestemmes i artikel 3 i forordning nr. 1:

»Dokumenter, som en fællesskabsinstitution retter til en medlemsstat eller til en person, der er undergivet en medlemsstats jurisdiktion, skal affattes på denne stats sprog.«

34 Det er ubestridt, at Kommissionen ved e-mail af 9. november 2001 sendte den tyske regering en indkaldelse til Forskriftsudvalgets møde den 20. november 2001. I indkaldelsen var første punkt på dagsordnen en meningsudveksling vedrørende »feta«-sagen. Til denne e-mail vedhæftede Kommissionen to bilag, som begge var affattet på engelsk og fransk. Et af disse bilag opsummerede medlemsstaternes svar på Kommissionens spørgeskema af 15. oktober 1999 vedrørende fremstillingen,

forbruget og bekendthedsgraden af feta. Det andet bilag indeholdt et udkast til en udtalelse fra Den Videnskabelige Komité vedrørende denne sag.

35 På Forskriftsudvalgets møde den 20. november 2001 bad den tyske delegation om en tysk oversættelse af disse to bilag. Det ligger fast, at den aldrig modtog en sådan.

36 Selv om den omstændighed, at der ikke forelå en tysk oversættelse af de pågældende bilag, måtte være i strid med artikel 3 i forordning nr. 1, vil en sådan uregelmæssighed ikke føre til annullation af den anfægtede forordning.

37 En sådan proceduremæssig uregelmæssighed kan således kun medføre, at den vedtagne retsakt annulleres, såfremt proceduren kunne have ført til et andet resultat, hvis den ikke havde foreligget (jf. i denne retning dom af 29.10.1980, forenede sager 209/78-215/78 og 218/78, Van Landewyck m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 3125, præmis 47, af 20.10.1987, sag 128/86, Spanien mod Kommissionen, Sml. s. 4171, præmis 25, og af 21.3.1990, sag C-142/87, Belgien mod Kommissionen, »Tubemeuse«, Sml. I, s. 959, præmis 48).

38 På det pågældende møde lod Forskriftsudvalget alene ordet gå rundt vedrørende »feta«-sagen og resultatet af Kommissionens spørgeskema. Først senere, nemlig på et møde den 16. maj 2002, behandlede udvalget et forslag til forordning. Imidlertid kunne udvalget på dette møde ikke samle et kvalificeret flertal til vedtagelse af forslaget. Heller ikke Rådet kunne på sit møde den 27. juni 2002 vedtage forslaget til en forordning om samme emne, da der ikke kunne opnås kvalificeret flertal. På hvert af disse møder stemte Forbundsrepublikken Tyskland mod det fremlagte forslag. Selv om denne medlemsstat havde haft en tysk udgave af de to dokumenter til sin

rådighed på mødet den 20. november 2001, ville den ikke kunne have modsat sig forslaget på mere effektiv måde.

39 Da Rådet ikke vedtog nogen forordning, vedtog Kommissionen selv den anfægtede forordning i overensstemmelse med grundforordningens artikel 15, stk. 5. Denne institution var således beføjet til på eget ansvar at vedtage de foreslåede foranstaltninger.

40 Derfor kunne det ikke have nogen indvirkning på den vedtagne foranstaltning, at indkaldelsen til Forskriftsudvalgets møde den 20. november 2001 fandt sted mindre end 14 dage før mødet, og at der ikke forelå en tysk udgave af de to dokumenter på dette møde.

41 Følgelig må det første anbringende forkastes.

Andet anbringende

42 Den tyske regering har gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 2, stk. 3. Ordet »feta« stammer fra italiensk og betyder »skive«. Ordet er blevet optaget i det græske sprog i det 17. århundrede. Betegnelsen

»feta« for en ost i lage anvendes ikke kun i Grækenland, men ligeledes i andre Balkan-lande og i Mellemøsten. Det er med urette, at Kommissionen i betragtningerne til den anfægtede forordning undersøger, om »feta« er blevet en artsbetegnelse. I det omfang ordet først og fremmest er en ikke-geografisk term, burde Kommissionen have godtgjort, at ordet har fået en geografisk betydning, som ikke omfatter en medlemsstats samlede territorium. Dernæst er det område, som den græske regering har anført i sin registreringsansøgning, kunstigt afgrænset; det bygger hverken på tradition eller hvad der er almindeligt anerkendt. Fetas egenskaber og kendetegn kan desuden ikke hovedsageligt eller fuldstændigt tilskrives det geografiske miljø; antagelserne i den anfægtede forordnings 36. betragtning understøttes hverken af den græske regerings ansøgning eller Den Videnskabelige Komités konstateringer. Endelig er der ikke overensstemmelse mellem det geografiske produktionsområde og tilvirkningsområdet, hvilket fremgår både af de græske retsbestemmelser og den omstændighed, at Fællesskabet yder støtte til produktion af feta på de ægæiske øer.

43 Den danske regering har gjort gældende, at betegnelsen »feta« ikke opfylder betingelserne for registrering som traditionel, ikke-geografisk betegnelse i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 3. Regeringen har i denne henseende gjort gældende, at bevisbyrden for, at kravene for at registrere en oprindelsesbetegnelse som en traditionel, ikke-geografisk betegnelse er opfyldt, påhviler ansøgerstaten i første række og Kommissionen i anden række. Ifølge regeringen omfatter det angivne geografiske område for registreringen af feta næsten hele Grækenland uden nogen objektiv begrundelse for, hvorledes de ikke-angivne dele af landet adskiller sig fra fastlandet og Lesvos amt. Den danske regering har præciseret, at der ikke er den fornødne eksklusive forbindelse mellem feta og det i ansøgningen angivne område i Grækenland, allerede fordi feta har sin oprindelse på hele Balkan og ikke i Grækenland specifikt. Det angivne område udgør et meget uensartet område i henseende til klimatiske og morfologiske forhold, og græsk feta findes i en række varianter med meget forskelligartet smag. Fetas internationale omdømme har ikke nogen klar eller direkte forbindelse til det angivne område i Grækenland, men er i høj grad et produkt af andres landes, herunder Kongeriget Danmarks, betydelige produktion og eksport af feta igennem den sidste halvdel af det 20. århundrede.

44 Den franske regering, der er interveneret til støtte for den tyske og danske regering, har bemærket, at ordet »feta«, der betyder »skive« på italiensk, ikke er en geografisk betegnelse. Derfor finder bestemmelsen i artikel 2, stk. 3, i grundforordningen anvendelse. Da denne bestemmelse henviser til samme forordnings artikel 2, stk. 2, litra a), andet led, kan »feta« med andre ord kun registreres som beskyttet oprindelsesbetegnelse, såfremt dette produkts egenskaber eller andre kendetegn hovedsageligt eller fuldstændigt kan tilskrives det geografiske miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer, og såfremt produktet er fremstillet, forarbejdet og tilvirket i det afgrænsede geografiske område. Men i modsætning til bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, i grundforordningen, omfatter det geografiske område for produktionen af feta i Grækenland for det første næsten hele Den Hellenske Republiks område, og for det andet produceres feta uden for græsk område, bl.a. i Frankrig, på vilkår, der svarer til dem, der gælder for det græske område. Som følge af EF-støtte har de franske mejerier således med held gjort den håndværksmæssige fremstilling industriel, og de producerer nu mellem 10 000 og 12 000 tons feta om året. Disse to omstændigheder er til hinder for, at betegnelsen »feta« registreres som en beskyttet oprindelsesbetegnelse forbeholdt Den Hellenske Republik.

45 Det Forenede Kongeriges regering er ligeledes interveneret til støtte for den tyske og danske regering uden at fremsætte bemærkninger.

46 Det er i denne sag ubestridt, at ordet »feta« stammer fra det italienske ord »fetta«, der betyder »skive«, og at ordet blev optaget i græsk i det 17. århundrede. Det er ligeledes ubestridt, at »feta« ikke er navnet på et område, et sted eller et land som omhandlet i grundforordningens artikel 2, stk. 2. litra a). Dermed kan ordet ikke registreres som en oprindelsesbetegnelse i medfør af denne bestemmelse. I givet fald kan det højst registreres i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 3, der

udvider definitionen af oprindelsesbetegnelse, navnlig til visse traditionelle, ikke-geografiske betegnelser.

47 Det er på dette grundlag, at ordet »feta« blev registreret som oprindelsesbetegnelse i den anfægtede forordning. Ifølge forordningens 35. betragtning er »[b]etegnelsen »feta« [...] en traditionel, ikke-geografisk betegnelse i overensstemmelse med [grundforordningens] artikel 2, stk. 3«.

48 For at nyde beskyttelse i medfør af denne bestemmelse skal en traditionel, ikke-geografisk betegnelse navnlig betegne et produkt eller et levnedsmiddel »med oprindelse i et område eller et bestemt sted«.

49 Desuden kræves det i grundforordningens artikel 2, stk. 3, med henvisning til forordningens artikel 2, stk. 2, litra a), andet led, at landbrugsproduktets eller levnedsmidlets egenskaber eller andre kendetegn hovedsageligt eller fuldstændigt kan tilskrives det geografiske miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer, og at produktet eller levnedsmidlet er fremstillet, forarbejdet og tilvirket i det afgrænsede geografiske område.

50 Det fremgår af en samlet læsning af disse to bestemmelser, at stedet eller området i artikel 2, stk. 3, må defineres som et geografisk miljø med dets særlige, naturbetingede og menneskelige faktorer, som kan give et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel dets specifikke egenskaber. Det pågældende herkomstområde skal således frembyde naturlige, homogene faktorer, som afgrænser det i forhold til naboområderne (jf. i denne retning dom af 20.2.1975, sag 12/74, Kommissionen mod Tyskland, Sml. s. 181, præmis 8).

51 Det er i lyset af disse forskellige kriterier, at det skal undersøges, om definitionen af oprindelsesområdet i den anfægtede forordning er i overensstemmelse med kravene i grundforordningens artikel 2, stk. 3.

52 Da Kommissionen herved har lagt den græske lovgivning på området til grund, bemærkes, at artikel 1 i den græske ministerielle bekendtgørelse nr. 313025 af 11. januar 1994 om anerkendelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse (BOB) for feta-ost bestemmer:

»1. Betegnelsen »feta« registreres som beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) for hvid ost i saltlage, der traditionelt fremstilles i Grækenland, nærmere bestemt (»syngekrimena«) i de egne, som er anført i stk. 2, og af fåremælk eller en blanding af fåre- og gedemælk.

2. Den mælk, der anvendes ved fremstilling af »feta«, må udelukkende komme fra Makedonien, Thrakien, Epiros, Thessalien, Centralgrækenland (Sterea Ellada), Peloponnes og fra Lesbos amt (»nomos«).«

53 Det således afgrænsede geografiske område for fremstilling af feta omfatter udelukkende det græske fastland og Lesvos amt. Kreta samt visse græske øgrupper, nemlig Sporaderne, Kykladerne, Dodekaneserne og De Ioniske Øer er ikke omfattet af dette geografiske område.

54 De områder, der ikke er omfattet af dette geografiske område, kan ikke anses for ubetydelige. Det i de nationale bestemmelser afgrænsede område for fremstilling af

ost under betegnelsen »feta« omfatter således ikke hele Den Hellenske Republiks territorium. Det er derfor ikke nødvendigt at undersøge, om grundforordningens artikel 2, stk. 3, tillader, at det geografiske område for en betegnelse kan omfatte et lands territorium i sin helhed.

55 Det skal imidlertid undersøges, om afgrænsningen af dette område er sket på kunstig vis.

56 Det præciseres i denne i henseende i artikel 2, stk. 1, litra e), i ministeriel bekendtgørelse nr. 313025, at »den mælk, der anvendes ved fremstilling af feta, skal stamme fra fåre- og gederacer, der opdrættes på traditionel vis, og som er tilpasset området for fremstilling af feta, og floraen i dette område skal udgøre grundlaget for deres foder«.

57 Det fremgår af de for Domstolen fremlagte oplysninger, og navnlig af den varespecifikation, som den græske regering tilstillede Kommissionen den 21. januar 1994 med henblik på registreringen af »feta« som en oprindelsesbetegnelse, at virkningen af denne bestemmelse, sammenholdt med artikel 1 i samme ministerielle bekendtgørelse, er at afgrænse det pågældende geografiske område i forhold til navnlig de geomorfologiske karakteristika, nemlig at terrænet hovedsageligt er bjergrigt eller bakket, i forhold til de klimatiske karakteristika, nemlig milde vintre, varme somre og mange solskinstimer, samt de botaniske karakteristika, nemlig en flora, der er typisk for bjerge på Balkan.

58 Det fremgår i tilstrækkelig grad af disse forhold, at dette område frembyder naturlige, homogene faktorer, som adskiller det fra naboområderne. Det fremgår af sagsakterne, at de græske områder, der ikke omfattes af det afgrænsede område, ikke frembyder de samme naturlige faktorer som dette. Derfor er afgrænsningen af området i den foreliggende sag ikke sket på kunstig vis.

59 For så vidt angår fællesskabslovgivningen vedrørende støtte til produktion af feta på de ægæiske øer er det korrekt, at artikel 6, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 2019/93 af 19. juli 1993 om særlige foranstaltninger for visse landbrugsprodukter til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav (EFT L 184, s. 1), inden bestemmelsen blev ændret ved artikel 1, nr. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 442/2002 af 18. februar 2002 (EFT L 68, s. 4), hjemlede en »støtte til privat oplagring af følgende oste, som er fremstillet lokalt: feta-ost, der er mindst to måneder gammel [...]«.

60 Denne bestemmelse viser, at feta ligeledes fremstilles på de mindre øer i Det Ægæiske Hav.

61 Kommissionen har i øvrigt i sine indlæg for Domstolen bekræftet, at fetaen faktisk stammer fra lokal produktion på visse mindre øer i Det Ægæiske Hav.

62 Den har imidlertid ligeledes præciseret, at disse øer i administrativ henseende hører under Lesvos amt.

63 Dette amt er en del af det geografiske område, der er defineret i de nationale bestemmelser, som afgrænser produktionsområdet for feta.

64 Heraf følger, at artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2019/93 er i overensstemmelse med definitionen af det geografiske område for fremstilling af feta, som er fastsat i de

nationale bestemmelser, og som forekommer i ansøgningen om registrering af denne betegnelse, hvorfor den tyske regerings argument herimod ikke er begrundet.

65 Sagsøgerne har gjort gældende, at fetas egenskaber og andre kendetegn ikke hovedsageligt eller fuldstændigt kan tilskrives det afgrænsede geografiske miljø, således som det kræves i henhold til grundforordningens artikel 2, stk. 2, litra a), andet led.

66 I 36. betragtning til den anfægtede forordning er der imidlertid opregnet en række faktorer, som angiver, at fetas egenskaber hovedsageligt kan tilskrives det afgrænsede geografiske miljø. I modsætning til det af den tyske regering anførte, er denne opregning baseret på den varespecifikation, som den græske regering har fremlagt, og som i detaljer nævner de naturbetingede og menneskelige faktorer, der giver fetaen dens specifikke egenskaber.

67 Til disse faktorer hører antallet af solskinstimer, temperaturforskellene, græsningsskifte, den ekstensive græsning og floraen.

68 Sagsøgerne har ikke godtgjort, at Kommissionens bedømmelse heraf er forkert.

69 Anbringendet om en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 2, stk. 3, skal derfor forkastes.

Tredje anbringende

70 Den tyske regering har gjort gældende, at den anfægtede forordning tilsidesætter grundforordningens artikel 3, stk. 1. »Feta« er en artsbetegnelse i artikel 3, stk. 1's forstand. Kommissionen har undladt at tage behørigt hensyn til samtlige faktorer, navnlig fetaproduktionen i andre medlemsstater end Grækenland, forbruget af feta uden for Grækenland, forbrugernes opfattelse, nationale bestemmelser og fællesskabsbestemmelser samt Kommissionens tidligere vurderinger. Den i 20. betragtning til den anfægtede forordning anførte risiko for, at forbrugeren vildledes, kan ikke berettige en beskyttelse af betegnelsen »feta«, da vildledende angivelser på et produkt ingen sammenhæng har med spørgsmålet om, hvorvidt en betegnelse er en artsbetegnelse eller en oprindelsesbetegnelse.

71 Ifølge regeringen er konstateringen af, at betegnelsen »feta« ikke er blevet en artsbetegnelse, derudover ikke tilstrækkeligt begrundet i artikel 235 EF's forstand, da henvisningen til en udtalelse fra en komité er utilstrækkelig i denne henseende.

72 Den danske regering har anført, at Kommissionen har vedtaget den anfægtede forordning i strid med grundforordningens artikel 3, stk. 1, og artikel 17, stk. 2, da ordet »feta« er en artsbetegnelse. Hvis en betegnelse fra begyndelsen har været eller siden er blevet en artsbetegnelse, er den det for altid, irreversibelt. Ansøgerstaten, og Kommissionen i anden række, har bevisbyrden for, at en ikke-geografisk betegnelse ikke er en artsbetegnelse.

73 Den danske regering har navnlig lagt vægt på, at feta hverken som betegnelse eller produkt har sin oprindelse specifikt i Grækenland. Det traditionelle område for forbrug og produktion strækker sig over flere lande på Balkan. Den Hellenske Republik har selv importeret, produceret, forbrugt og eksporteret ost under betegnelsen »feta«, også feta fremstillet af komælk. Forbrugerne i Grækenland må

igennem en årrække have anset betegnelsen for generisk. Også i andre lande, i og uden for EU, hvor feta forbruges og produceres i store mængder, anser forbrugerne feta for en artsbetegnelse. Lovlig produktion og markedsføring af feta uden for oprindelsesområdet finder sted i en række medlemsstater og tredjelande.

74 Ifølge den danske regering er den danske produktion og markedsføring af feta fortsat på ingen måde i strid med loyal skik og brug og frembyder ej heller faktisk risiko for forveksling, allerede fordi dansk lovgivning helt tilbage fra 1963 har stillet krav om, at fetaen mærkes »dansk feta«. Fællesskabslovgiver, herunder Kommissionen, har i en række restforskrifter og handlinger lagt til grund, at feta er en artsbetegnelse.

Artsbetegnelse

75 Grundforordningens artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, bestemmer:

»For at fastslå, hvorvidt en betegnelse er blevet en artsbetegnelse, tages der hensyn til alle faktorer, især

— de faktiske forhold i den medlemsstat, hvor navnet har sin oprindelse, og i det traditionelle forbrugsområde

— de faktiske forhold i andre medlemsstater

— de relevante nationale retsforskrifter eller EF-retsforskrifter.«

76 For så vidt angår den danske regerings argument, hvorefter ordet »feta« betegner en ostetype fra Balkan, er det ubestridt, at hvide oste i saltlage er blevet produceret igennem lang tid ikke kun i Grækenland, men tillige i forskellige lande på Balkan og omkring det sydøstlige Middelhav. Som det fremgår af Den Videnskabelige Komités udtalelse, punkt B, litra a), er disse oste kendt under andre betegnelser end »feta« i disse lande.

77 Med hensyn til produktionen i selve Den Hellenske Republik har den danske regering, uden at blive modsagt, anført, at der indtil 1988 blev importeret ost fremstillet af komælk efter andre metoder end de traditionelle græske metoder under betegnelsen »feta« til Grækenland, og at feta indtil 1987 blev fremstillet på denne medlemsstats territorium efter ikke-traditionelle metoder og også af komælk.

78 Det må anerkendes, at såfremt sådanne aktiviteter fortsat skulle finde sted, ville de give »feta« karakter af artsbetegnelse. Det må dog understreges, at ved ministeriel bekendtgørelse nr. 2109/88 af 5. december 1988 om godkendelse af en ændring af artikel 83, »osteprodukter«, i fødevareloven blev afgrænsningen af det geografiske produktionsområde fastsat på grundlag af traditionelle metoder. I 1994 konsoliderede ministeriel bekendtgørelse nr. 313025 samtlige bestemmelser, som fandt anvendelse på fetaost. Denne bekendtgørelse skabte en ny situation, hvori sådanne aktiviteter ikke længere må finde sted.

79 Med hensyn til produktionen i andre medlemsstater bemærkes, at Domstolen i præmis 99 i dommen i sagen Danmark m.fl. mod Kommissionen fastslog, at den omstændighed, at et produkt har været lovligt markedsført under en betegnelse i visse medlemsstater, kan være en faktor, der skal tages hensyn til ved vurderingen af, om denne betegnelse er blevet en artsbetegnelse som omhandlet i grundforordningens artikel 3, stk. 1.

80 Kommissionen har i øvrigt anerkendt, at der finder fremstilling af feta sted i visse andre medlemsstater end Den Hellenske Republik, nemlig i Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik. Ifølge 13.-17. betragtning til den anfægtede forordning fremstilles der i Den Hellenske Republik årligt 115 000 tons. I 1998 blev der produceret 27 640 tons i Danmark. Fra 1988 til 1998 svingende den franske produktion mellem 7 960 og 19 964 tons. Med hensyn til den tyske produktion har den siden 1985 svinget mellem 19 757 og 39 201 tons.

81 Det fremgår ligeledes af disse betragtninger, at produktionen af feta begyndte i 1972 i Tyskland, i 1931 i Frankrig og i Danmark i 1930'erne.

82 Det er desuden ubestridt, at den således fremstillede ost kunne markedsføres lovligt, selv i Grækenland, i det mindste indtil 1988.

83 Selv om denne produktion har været forholdsvis betydelig og af væsentlig varighed, skal det, som anført af Den Videnskabelige Komité i første led i udtalelsens konklusion, fremhæves, at produktionen af feta hele tiden har været koncentreret i Grækenland.

84 I øvrigt er den omstændighed, at et produkt lovligt er blevet fremstillet i andre medlemsstater end Den Hellenske Republik kun et af de elementer, som i medfør af grundforordningens artikel 3, stk. 1, skal tages i betragtning.

85 Henset til forbruget af feta i de forskellige medlemsstater, i forhold til produktion heraf, bemærkes, at det fremgår af 19. betragtning til den anfægtede forordning, at mere end 85% af forbruget af feta i Fællesskabet pr. person pr. år finder sted i Grækenland. Som anført af Den Videnskabelige Komité, er forbruget af feta således koncentreret i denne medlemsstat.

86 Ifølge oplysninger fremlagt for Domstolen er flertallet af forbrugerne i Grækenland af den opfattelse, at betegnelsen »feta« har en geografisk betydning, og at betegnelsen ikke er generisk. Derimod finder flertallet af forbrugerne i Danmark, at betegnelsen har en generisk betydning. Domstolen er ikke i besiddelse af data, der tillader nogen slutning vedrørende de andre medlemsstater.

87 De for Domstolen fremlagte oplysninger viser ligeledes, at feta i andre medlemsstater end Grækenland regelmæssigt markedsføres med etiketter, der henviser til græsk kultur og civilisation. Det kan derfor med rette udledes heraf, at forbrugerne i disse medlemsstater opfatter feta som en ost med tilknytning til Den Hellenske Republik, selv om den reelt er fremstillet i en anden medlemsstat.

88 Disse forskellige forhold vedrørende forbruget af feta i medlemsstaterne peger i retning af, at betegnelsen »feta« ikke er en artsbetegnelse.

89 For så vidt angår den tyske regerings argument vedrørende anden sætning i 20. betragtning til den anfægtede forordning følger det af nærværende doms præmis 87, at det ikke — med hensyn til forbrugerne i andre medlemsstater end Grækenland —

er ukorrekt at antage, »[...] at der bevidst antydes og tilstræbes en forbindelse mellem betegnelsen »feta« og det græske område, da dette udgør et salgsargument, som er knyttet til det oprindelige produkts omdømme, og at dette indebærer en faktisk risiko for, at forbrugeren vildledes«.

90 Det argument, den tyske regering har gjort gældende heroverfor, er derfor ikke begrundet.

91 Med hensyn til de nationale lovgivninger skal det tages i betragtning, at Kongeriget Danmark og Den Hellenske Republik ifølge 18. og 31. betragtning til den anfægtede forordning var de eneste af de daværende medlemsstater, som havde en særlig lovgivning vedrørende feta.

92 Den danske lovgivning anvender ikke benævnelsen »feta«, men derimod »dansk feta«, hvilket antyder, at betegnelsen »feta« uden adjektiv i Danmark har bevaret sin græske tilknytning.

93 Som Domstolen har fastslået i præmis 27 i dommen i sagen Danmark m.fl. mod Kommissionen, har betegnelsen »feta« desuden være beskyttet i henhold til en overenskomst mellem Republikken Østrig og Kongeriget Grækenland, der i medfør af aftalen af 5. juni 1970 blev indgået den 20. juni 1972 mellem de nævnte to stater, og som omhandler beskyttelse af oplysninger om oprindelse, oprindelsesbetegnelser og benævnelser af landbrugs- og industriprodukter (BGBl. 378/1972 og 379/1972). Siden har anvendelsen af denne betegnelse på østrigsk område været forbeholdt græske produkter.

94 Heraf følger, at de relevante nationale lovgivninger set under ét peger i retning af, at betegnelsen »feta« ikke er en artsbetegnelse.

95 For så vidt angår fællesskabslovgivningen er det korrekt, at betegnelsen »feta« anvendes uden angivelse af oprindelsesmedlemsstaten i nomenklaturen til den fælles toldtarif og i fællesskabslovgivningen vedrørende eksportrestitutioner.

96 Denne lovgivning og toldnomenklaturen finder imidlertid anvendelse på toldområdet og har ikke til formål at regulere industriel ejendomsret. Bestemmelserne heri er derfor ikke relevante i den foreliggende sammenhæng.

97 Med hensyn til Kommissionens tidligere holdning er det korrekt, at denne institution den 21. juni 1985 besvarende skriftlig forespørgsel nr. 13/85 fra et medlem af Europa-Parlamentet således: »[...] Feta [er] en ostetype og ikke en oprindelsesbetegnelse« (EFT C 248 af 30.9.1985, s. 13).

98 I den henseende bemærkes imidlertid, at der på daværende tidspunkt endnu ikke fandtes nogen fællesskabsbeskyttelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser, hvilket først blev indført med grundforordningen. På tidspunktet for svaret nød betegnelsen »feta« i Grækenland kun den beskyttelse, der fulgte af traditionel skik og brug.

99 Det fremgår af ovenstående, at flere relevante og vigtige forhold angiver, at dette ord ikke er blevet en artsbetegnelse.

100 I betragtning heraf må det antages, at Kommissionen lovligt har kunnet fastslå i den anfægtede forordning, at ordet »feta« ikke er blevet en artsbetegnelse i grundforordningens artikel 3's forstand.

Begrundelse

101 Hvad endeligt angår argumentet, hvorefter begrundelsen for den anfægtede forordning er utilstrækkelig med hensyn til konstateringen af, at betegnelsen »feta« ikke er en artsbetegnelse, skal der tages stilling til dels rækkevidden af Den Videnskabelige Komités udtalelse, dels til, hvor detaljeret den givne begrundelse er.

102 I 11.-21. og 33. betragtning til forordningen analyserer Kommissionen selv spørgsmålet om, hvorvidt ordet »feta« er en artsbetegnelse. Det er alene i 22.-32. betragtning, at Kommissionen gør rede for Den Videnskabelige Komités udtalelse. Det er derfor ikke korrekt at antage, at begrundelsen i forordningen vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt ordet »feta« er en artsbetegnelse, alene er en gentagelse af denne udtalelse.

103 Det fremgår af afgørelse 93/53, at Den Videnskabelige Komité er blevet oprettet af Kommissionen, og at dens medlemmer udpeges af denne. Komitéen mødes efter indkaldelse af en repræsentant for denne institution, og den behandler de spørgsmål, som Kommissionen har anmodet om en udtalelse om.

104 I overensstemmelse med disse bestemmelser var Kommissionen berettiget til efter eget skøn at forelægge spørgsmål vedrørende oprindelsesbetegnelser for de sagkyndige, der er blevet udpeget til dette udvalg, med henblik på at få problemet belyst, således som den har gjort i nærværende sag. Det tilkom ligeledes Kommissionen selv at beslutte, i hvilket omfang den havde til hensigt at følge komitéens udtalelse.

105 Det fremgår af 33. betragtning til den anfægtede forordning, at Kommissionen i den foreliggende sag tiltrådte komitéens indstillinger. Denne fremgangsmåde er i overensstemmelse både med bestemmelserne i afgørelse 93/53 og i artikel 253 EF.

106 Med hensyn til detaljeringsgraden af begrundelsen i den anfægtede forordning vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt ordet »feta« er en artsbetegnelse, fremgår det af fast retspraksis, at den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 253 EF, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret (jf. dom af 7.2.2002, sag C-328/00, Weber, Sml. I, s. 1461, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis). Udstederen af en sådan retsakt er imidlertid ikke forpligtet til at tage stilling til forhold, der er af klart underordnet relevans, eller at foregribe potentielle indsigelser (jf. i den retning dom af 2.4.1998, sag C-367/95 P, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, Sml. I, s. 1719, præmis 64).

107 I 11.-33. betragtning til den anfægtede forordning har Kommissionen klart redegjort for de væsentlige forhold, der har ført til den konklusion, at betegnelsen »feta« ikke er en artsbetegnelse i grundforordningens artikel 3's forstand. Denne redegørelse udgør en tilstrækkelig begrundelse i henhold til artikel 253 EF.

108 Heraf følger, at argumentet, hvorefter begrundelsen i den anfægtede forordning ikke er tilstrækkelig med hensyn til konstateringen af, at betegnelsen »feta« ikke er en artsbetegnelse, savner grundlag.

109 Anbringendet vedrørende en tilsidesættelse af grundforordningens artikel 3, stk. 1, og artikel 253 EF skal derfor forkastes.

110 På grundlag af det ovenfor anførte må Kommissionen frifindes.

Sagsomkostningerne

111 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Forbundsrepublikken Tyskland og Kongeriget Danmark tilpligtes at betale sagens omkostninger, og disse har tabt sagen, bør det pålægges dem at betale sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 4, bærer Den Hellenske Republik, Den Franske Republik og Det Forenede Kongerige deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Forbundsrepublikken Tyskland betaler omkostningerne i sag C-465/02, og Kongeriget Danmark betaler omkostningerne i sag C-466/02.**

3) **Den Hellenske Republik, Den Franske Republik og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland bærer deres egne omkostninger.**

Underskrifter